

Konst.justisminister Grete Faremo
Landbruks- og matminister Lars P. Brekk
Stortingets justiskomité
Stortingets næringskomité

Deres ref

Vår ref.
200600283- 87

Saksbehandler
Moen

Dato
1.3. 2011

REKRUTTERINGSSITUASJONEN FOR JORDSKIFTEDOMMERNE

1. Bakgrunnen for henvendelsen

Domstoladministrasjonen (DA) finner det ut fra den siste tidens utvikling nødvendig å gjøre de sentrale myndigheter kjent med situasjonen når det gjelder rekruttering av jordskiftedommere.

I Stortingets retningslinjer for DA for 2011 heter det blant annet følgende:

Domstoladministrasjonen skal følge opp målsetningene om effektiv saksbehandling med høy kvalitet, ---. Faglig høyt kvalifiserte dommere med bred erfaring er av sentral betydning for en god kvalitet i rettspleien.

Det følger av retningslinjene at det er DAs oppgave å legge til rette for en god rekruttering av dommere. Slik utviklingen nå er, er det ikke mulig for DA å sørge for dette når det gjelder dommere i jordskiftedomstolene.

Vi har ved flere anledninger tatt opp den vanskelige rekrutteringssituasjonen for jordskiftedommerne. I 2010 skjedd dette ved vårt brev av 17.6, samt i forbindelse med satsningsforslag for statsbudsjettet 2012, jf. vårt brev av 26.11.s.å.

Vi vil minne om at det følger av domstoloven § 55 annet ledd at det til dommere "bør utnevnes personer som tilfredsstillt høye krav til faglige kvalifikasjoner og personlige egenskaper". Jordskiftedommerne er uavsettelige embetsmenn, og det er særdeles viktig at de som rekrutteres er blant de dyktigste på fagfeltet. Praksis i Innstillingsrådet for dommere er at det stilles de samme kvalifikasjonskrav som til en dommer i tingretten.

2. Dagens situasjon

Den vanskelige rekrutteringssituasjonen er knyttet til et generasjonsskifte med meget høy avgang i løpet av kort tid, og svært få søkere til ledige embeter.

Totalt skal 31 av totalt 91 jordskiftedommerembeter fylles de nærmeste årene. Vi ser at generasjonsskiftet for alvor har startet nå i 2011. Pr. februar 2011 har 9 av landets totalt 38 jordskifterettsledere varslet at de nå vil gå av. I alt 5 av disse embetene er allerede lyst ut. Situasjonen blant de ordinære jordskiftedommerne i første instans er ikke noe bedre. Her kan hele 30 % velge å gå av med pensjon i 2011.

I 2010 var tilgang på søkere på ledige dommerstillinger i jordskiftedomstolene svært dårlig. Det ble lyst 3 embeter. To av disse forble ubesatte (Finnmark jordskifterett og Ofoten og Sør-Troms jordskifterett). Ved embetet som jordskifterettsleder ved Akershus og Oslo jordskifterett ble kun én kandidat funnet innstillbar. Ved utlysning av andre domstolleder- og dommerembeter i årene 2007 – 2010 har det i gjennomsnitt vært bare 2,9 søkere.

Denne situasjonen oppstår i en periode med økende tilfang av saker, dreining i sakstyper, endringer mht. hvor sakene kommer inn samt en økende tendens til mer komplekse saker.

LMD oversender om kort tid ny jordskiftelov til behandling i Stortinget. DA har gjentatte ganger, både overfor LMD og JD, påpekt betydningen av å få nedarbeidet restansene i saker som behandles etter gjeldende jordskiftelov før ny lov trer i kraft. Til dette arbeidet trenger domstolen å få alle dommer- og domstollederembeter besatt.

Så langt er det ikke tatt hensyn til DAs innspill i denne sammenheng. Dersom disse restansene ikke er bygget ned før ny lov trer i kraft, vil restansene igjen øke som følge av man over en lengre periode må forholde seg til både ny og gammel lov. Dette vil forsterke seg ytterligere, dersom vi som følge av for dårlige lønnsbetingelser ikke klarer å rekruttere ønskede kandidater.

Situasjonen er med andre ord nå kritisk, og det er dessverre ingen grunn til å tro at dette vil bedre seg – tvert i mot. Hvis det ikke snarlig settes inn nødvendige tiltak som bedre situasjonen, vil dette åpenbart gå ut over målet om en rask og effektiv saksbehandling med høy kvalitet.

3. Hvordan bedre rekrutteringen på kort sikt?

DA arbeider med flere mer langsiktige tiltak for å bedre rekrutteringen og effektivisere arbeidet i jordskiftedomstolene. Det er imidlertid nødvendig med tiltak som kan iverksettes straks.

Det eneste aktuelle virkemidlet er høyere lønn.

Dommerne i de alminnelige domstolene står utenfor Hovedtariffavtalens (HTA) virkeområde. Dette innebærer blant annet at lønnsøkning for dommerne i de alminnelige domstolene kommer *utenom* den ordinære budsjetttrammen for domstolene.

Jordskiftedommerne er derimot innenfor HTA. Dette har den konsekvens at lønnsøkningen må skje *innenfor* den ordinære budsjetttrammen. Som DA har redegjort for tidligere, finnes det ikke midler innenfor det aktuelle budsjettkapitlet som gir rom for høyere lønn.

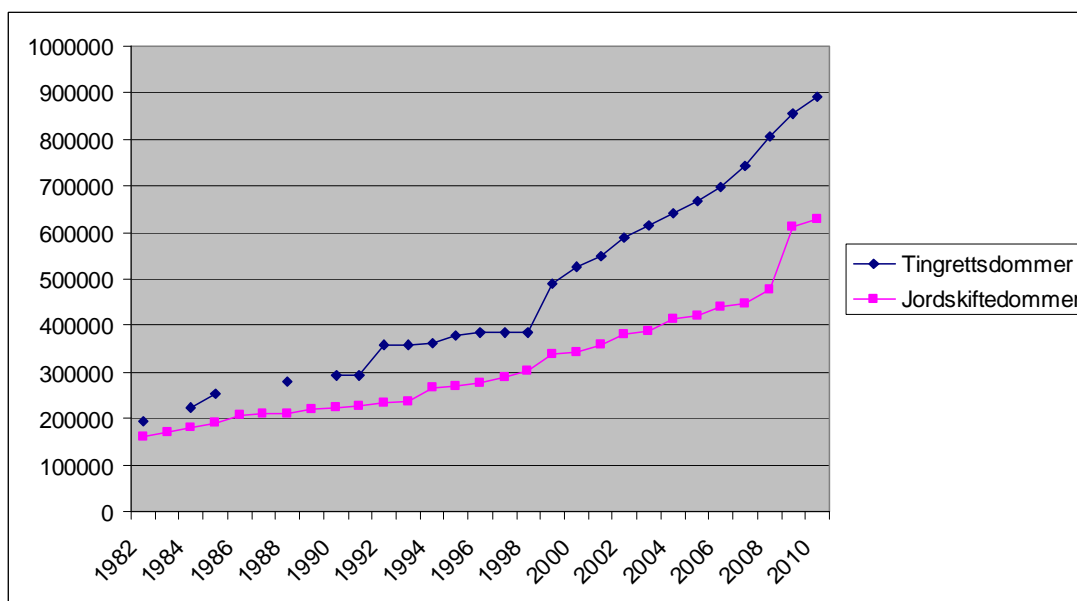
DA vil på peke at de fremforhandlede lønnsrammer er vide nok til i gi rom for en lønnsøkning. Det er således ikke tariffmessige forhold som hindrer endringer, men det forhold at det ikke finnes midler som kan brukes til opprykk innenfor rammen (noe Hovedtariffavtalen gir hjemmel til å holde lokale forhandlinger om.

Når DA så sterkt fremhever lønn som rekrutteringsmiddel er dette i erkjennelse av dagens lønnsnivå ikke er konkurransedyktig i forhold til hva jordskiftedokumenter i dag tilbys i det øvrige arbeidsmarkedet, enten det er i offentlig eller privat sektor.

Arbeidsmarkedet for kandidater som tilfredsstill kvalifikasjonskravene til jordskiftedommer, er meget godt. De kandidatene som jordskiftedomstolene må rekruttere i de aller nærmeste årene, sitter i dag i offentlige og private stillinger hvor lønnen er betydelig høyere enn hva man kan tilby i jordskiftedomstolene i dag.

Dagens lønnsnivå for jordskiftedommere i første instans er kr 627 000, altså kr 263 000 under lønnen til en tingrettsdommer.

Tabellen nedenfor viser lønnsutviklingen for henholdsvis tingrettsdommerne og jordskiftedommerne for perioden 1981 – 2010:

Det ble i 2009 gitt en tilleggsbevilgning over statsbudsjettet som sikret en viss lønnsøkning til jordskiftedommerne. En ytterligere økning i størrelsesorden 24 millioner er helt avgjørende for å kunne tiltrekke seg aktuelle kandidater og da helst de beste kandidatene til jordskiftedomstolene.

4. Oppsummering

DA har over lengre tid varslet om at rekruttering i jordskiftedomstolene vil kunne bli problematisk på grunn av forestående generasjonsskifte på dommersiden. Dette

generasjonsskiftet er nå på gang, og mange nye dommere må nå i løpet av kort tid utnevnes.

Det er derfor helt avgjørende at det snart blir stilt midler til disposisjon for DA slik at lønnen for jordskiftedommere og jordskifterettslederne kan komme opp på tilnærmet samme nivå som for tingrettsdommerne. Vårt nøkterne anslag av behovet er 24 millioner kroner. Dette vil også bidra til å innfri Regjeringens egne mål for jordskiftedomstolene, jf. følgende uttalelse om dette i Soria Moria II:

”Regjeringen vil: opprettholde styrkingen av jordskifterettene og gjennomføre tiltak for økt rekruttering.”

Kopi av dette brev er sendt arbeidstakerorganisasjonene, NTL, Parat, Tekna, Nito og Naturviterne til orientering.

Med hilsen

Karl Arne Utgård
Styreleder

Tor Langbach
Direktør

(Sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Domstoladministrasjonen og har derfor ingen signatur.